

Femina optima

Někteří lidé používají označení „ženská poesie“ s mírně pejorativním nádechem, jako by „mistři“ Holan, ale předtím i Březina, nastavili laťku ne-dosažitelnou. Ale se svou povahou jinocha se snažím porozumět jinému, porozumět různému: nemusím hledat odlišnosti, snažím se otevřít to, co je mi neznámé. A v tomto smyslu jsem se ujal vydání juvenilních básní Jarmily Doležalové, básní z let, kdy jsem se s ní poznal a kdy pro mne byla studnicí neznáma. Poslední básně z tohoto výběru jsou z roku 1980. Nezakrývám tedy zažitý obdiv a blízkost, nikoli snad nekritickou.

Dostáváte do ruky básně, které nejsou pouhým hledáním ve světě slov, jsou svérázným vyjádřením vyklenutí ve vztahu ke světu, vyklenutí v samotě, v převaze cizoty a střípků poznání, setkání. Erotika samoty tu postupně nalézá svoje cesty k druhým, otevírá se v nabízená náruči, v extázi z doteku – to vše bez mnohoslovných vyprávění, jen s minimem dění. Tyto juvenilní básně jsou svérázným svědectvím o tom, jak se z dívky stává žena, jak se vyrovnává se světem, který na ni není příliš vlídný ani v osobním, ani ve společenském smyslu.

Verše jsou doprovázeny fotografiemi její sestry, Ireny Kraftové. Maminka jim zemřela poměrně mladá, Jarmila vyrostla s otcem, Irena u strýce. Nalezly si k sobě cestu a poprvé představily svoji tvorbu v roce 1990 v tehdejší Pant klubu Unijazz v Bubenci v projektu Femina optima. Název jsme zvolili i pro tuto knížku.

Fotografie Ireny Kraftové vznikaly na malém foťáčku po roce 2000 jako součást „poetického deníku“. Autorka zaznamenávala to, co jí oslovilo, bez jakéhokoli výtvarného záměru. Nebylo také cílem, aby vzniklé pásmo jakkoli ilustrovalo uveřejněné básně.

Leden 2024
Josef Štogr